

งานประเพณีลอยกระทงย้อนยุค จอมพล ป.พิบูลสงคราม

เทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

เทศบาลเมืองลพบุรีได้จัดงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปี และในปี 2539 นายกเทศมนตรี ได้มีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงานประเพณีลอยกระทงใหม่ เนื่องจากเห็นว่าจังหวัดลพบุรีเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยโบราณสถานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่น เป็นที่ตั้งพระราชวังของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อประมาณ พ.ศ. 2480 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พัฒนาเมืองลพบุรีให้เป็นศูนย์กลางทางทหารและวางผังเมืองใหม่ โดยแยกชุมชนและสถานที่ราชการออกจากบริเวณเมืองเก่า

ดังนั้นเพื่อระลึกถึงจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่ได้พัฒนาเมืองลพบุรี เทศบาลจึงได้มีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงานลอยกระทงให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดลพบุรี

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: เมืองลพบุรี

จังหวัด: ลพบุรี

ประชากร: 32,291 คน

พื้นที่: 6.85 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลเมือง

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

เทศบาลเมืองลพบุรีจึงจัด "งานประเพณีลอยกระทงย้อนยุค จอมพล ป.พิบูลสงคราม" ขึ้น ในปี 2539 โดยปรับเปลี่ยนการจัดงานประเพณีลอยกระทงให้มีเอกลักษณ์ที่สะท้อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดลพบุรี โดยเฉพาะในช่วงที่เกี่ยวข้องกับผลงานของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม รวมทั้ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมไทยและสืบทอดประเพณี และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในการใช้กระทงที่อนุรักษ์แหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดงานประเพณีลอยกระทงย้อนยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตั้งแต่ปี 2539 ติดต่อกันเป็นประจำทุกปี เป็นเวลา 7 วัน ณ บริเวณริมวงเวียนศรีสุริโยทัย ซึ่งอยู่ในตัวเมืองเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน โดยให้มีกิจกรรมแสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดลพบุรี ดังนี้
 - การจัดขบวนแห่งานประเพณีลอยกระทง ประกอบด้วยการแต่งกายสมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา การแต่งกายแบบรัฐนิยมสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 - การประกวดกระทงขนาดใหญ่ 2 ประเภท คือ ประเภทความคิดและประเภทสวยงาม
 - การประกวดกระทงประดิษฐ์ และประกวดขบวนแห่กระทง
 - การประกวดนางนพมาศ
 - การแข่งขันตะกร้อลอดห่วง
 - งานราตรีสโมสร "ย้อนยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม"
 - การแสดงสินค้าและมหรหรรษาอาหาร
 - การแสดงมหรสพ
 - จัดนิทรรศการประวัติของจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 - การประเมินผลการจัดงาน โดยการแจกแบบสอบถามในงานราตรีสโมสรย้อนยุค จอมพล ป. พิบูลสงคราม
2. การจัดงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ 21 คณะ ประกอบด้วยบุคลากรของเทศบาล หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชนและสื่อมวลชนในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่จัดงานในด้านต่างๆ

3. เชิญชวนหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน และองค์กรประชาชนส่งผลงานเข้าประกวดตามประเภทที่กำหนดและร่วมงาน โดยการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่างๆ และประชาชนประดิษฐ์กระทงจากวัสดุธรรมชาติที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. เทศบาลจัดงบประมาณการจัดงาน ในปี 2546 จำนวน 2,088,680 บาท สำหรับกิจกรรมดังนี้
 - เงินสนับสนุนการจัดทำกระทงของเทศบาลและหน่วยงานต่างๆ 475,500 บาท
 - เงินรางวัลการประกวดกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวดกระทง ขบวนแห่ นางนพมาศ การแข่งขันตะกร้อลอดห่วง เป็นต้น จำนวน 452,000 บาท
 - เงินสนับสนุนการประกวดกิจกรรม จำนวน 456,000 บาท
 - ค่าถ้วยรางวัลการประกวดประเภทต่างๆ จำนวน 100,000 บาท
 - ค่าตกแต่งสถานที่/เวที จำนวน 55,000 บาท
 - ค่าวัสดุประชาสัมพันธ์และการแถลงข่าวการจัดงาน จำนวน 132,000 บาท
 - ค่าเช่ามีเตอร์ไฟฟ้าและค่ากระแสไฟฟ้า จำนวน 150,000 บาท
 - ค่าจ้างวงดนตรีพิณทิพย์ จำนวน 40,000 บาท
 - ค่าจ้างเหมาหรรสพ จำนวน 80,000 บาท
 - ค่าเครื่องดื่ม/อาหารว่างผู้ร่วมงานขบวนแห่ จำนวน 58,000 บาท
 - ค่าเช่าเก้าอี้ชมการแสดงและเต้นท์ จำนวน 40,000 บาท
 - ค่าเครื่องแต่งกายและชุดการแสดง 95,000 บาท
 - ค่าพลุดอกไม้ไฟเปิดงาน จำนวน 35,000 บาท
 - ค่ารับบัน/ป้ายกรรมการ ผู้เข้าประกวดและแขกผู้มีเกียรติ 5,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. รถยนต์ / เครื่องมือของเทศบาลสนับสนุนการดำเนินงานทุกกิจกรรม

บุคลากร

1. บุคลากรเทศบาลประมาณ 350 คน เฝ้าอำนวยความสะดวกดำเนินงานและประสานงาน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
เมษายน 2539	- นายกเทศมนตรี ได้เสนอแนวคิดการจัดงานประเพณีลอยกระทงย้อนยุคจอมพล ป. พิบูลสงครามให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อระลึกถึงจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ได้พัฒนาเมืองลพบุรีหลายประการ และมอบหมายให้กองการศึกษาและกองต่าง ๆ ร่วมกันพิจารณากิจกรรมที่ควรดำเนินการในงานประเพณีลอยกระทง - กองการศึกษานำเสนอผลการระดมความคิดเห็นร่วมกับกองต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมในงานประเพณีลอยกระทง ในงานควรมีการแต่งกายแบบ "รัฐนิยม" ที่จอมพล ป.พิบูล	นายกเทศมนตรี ผอ. กอง การ ศึ ก ษ า ปลัดเทศบาล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	สงคราม ริเริ่มให้คนไทยแต่งกายแบบตะวันตกแทนการนุ่งกางเกงแพรแบบจีนของบุรุษ และสตรีนุ่งกระโปรงบาน/สวมเสื้อแทนการห่มผ้าคาดอก การประกวดนางนพมาศ การประกวดกระทงและขบวนแห่ เป็นต้น - นายกเทศมนตรีนำเสนอให้ที่ประชุมสภาเทศบาลเห็นชอบโครงการ และมอบให้กองการศึกษาดำเนินการ	ผอ.กองการศึกษา/ ปลัดเทศบาล
มิถุนายน 2539	- จัดประชุมเพื่อเตรียมจัดงาน และรับนโยบายจากผู้บริหารเทศบาล	ปลัดเทศบาล/ ผอ.กองการศึกษา
สิงหาคม 2539	- นำเสนอพิธีการ/กิจกรรมการจัดงานต่อที่ประชุมคณะเทศมนตรี - นำเสนอระเบียบ/เงื่อนไขการประกวดกิจกรรมต่างๆ	ผอ.กองการศึกษา/ ปลัดเทศบาล
กันยายน 2539	- รวบรวมข้อมูลงบประมาณของฝ่ายต่าง ๆ - เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติการดำเนินงาน - จัดทำคำสั่งเพื่อมอบหมายภารกิจ - ประชุม/ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ออกหนังสือเชิญชวน ประกาศ ประชาสัมพันธ์งาน	ผอ.กองคลัง/ ผอ.กองการศึกษา/ หัวหน้าสำนักงานปลัด และผอ.กองวิชาการ
ตุลาคม 2539	- ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง เบิกจ่าย/ยืมเงินทดรองจ่าย	ผอ.กองการศึกษา
พฤศจิกายน 2539	- ดำเนินการจัดงาน - สรุป/ประเมินผลการจัดงาน	นายกเทศมนตรี/ ปลัดเทศบาล/ ผอ.ทุกกอง/ หัวหน้าสำนักงาน ปลัดเทศบาล
มิถุนายน - พฤศจิกายน 2540-46	- ประชุมเตรียมจัดงาน ตามขั้นตอนต่าง ๆ ทุกปีโดยกิจกรรมอาจปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามสถานการณ์ในแต่ละปี แต่คงความมีเอกลักษณ์การแต่งกายย้อนยุค	ปลัดเทศบาล/ ผอ. กองการศึกษา

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

หน่วยราชการและองค์กรเอกชน
สถาบันราชภัฏเทพสตรี
เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการประกวดต่างๆ ร่วมขบวนแห่ และร่วมงานราตรีสโมสรย้อนยุค
เป็นที่ปรึกษาด้านวัฒนธรรมการแต่งกายยุคต่าง ๆ และกิจกรรมที่สะท้อนเอกลักษณ์ประเพณีลอยกระทง และวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรี

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เทศบาลเมืองลพบุรีได้จัดงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปี และในปี 2539 นายกเทศมนตรี ได้มีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงานประเพณีลอยกระทงใหม่ เนื่องจากเห็นว่าจังหวัดลพบุรีเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยโบราณสถานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่น เป็นที่ตั้งพระราชวังของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อประมาณ พ.ศ. 2480 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พัฒนาเมืองลพบุรีให้เป็นศูนย์กลางทางทหารและวางผังเมืองใหม่ โดยแยกชุมชนและสถานที่ราชการออกจากบริเวณเมืองเก่า ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จะจัดงานเพื่อสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ของจังหวัดลพบุรี

2. การจัดงานลอยกระทงแต่เดิมไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการจัดงานในปีต่อไป

หลังการดำเนินการ

1. การจัดงานประเพณีลอยกระทงย้อนยุค จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นการงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยมีการแต่งกายแบบย้อนยุคเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในช่วงที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม บริหารประเทศ ซึ่งในแต่ละปีมีประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก คือ มีประชาชนเข้าร่วมงานพิธีเปิดประมาณ 1,000 คน และมีประชาชนเข้าร่วมงานคืนละประมาณ 5,000 คน
2. ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจ และภาคภูมิใจในงานลอยกระทงมีเอกลักษณ์สะท้อนประวัติศาสตร์ของจังหวัดลพบุรี นอกจากนั้นเทศบาลยังได้นำผลการประเมินการจัดงานจากการแจกแบบสอบถามไปเป็นบทเรียนในการจัดงานในปีต่อไป
3. การรณรงค์ให้หน่วยงานเอกชน ราชการ และประชาชนจัดงานลอยกระทงโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมงานและการประกวดต่างๆ ใช้วัสดุธรรมชาติเพื่อตกแต่งกระทง ซึ่งช่วยลดมลพิษทางน้ำที่เกิดขึ้นหลังจากงานลอยกระทง

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. มีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการตัดสินการประกวดกิจกรรมต่าง ๆ ว่ากรรมการลำเอียง ไม่โปร่งใส	1. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นกรรมการทุกประเภทเพียงหน่วยเดียวและไม่ให้เทศบาลส่งกิจกรรมเข้าประกวด
2. การประกวดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ได้แบ่งออกเป็นประเภทสถานศึกษา หน่วยงานราชการและชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเนื่องจากแต่ละแห่งมีงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างกัน	2. เทศบาลจัดสรรงบประมาณเบื้องต้นเป็นทุนให้ผู้ส่งกิจกรรมแต่ละประเภทเข้าประกวด
3. ผู้ส่งกิจกรรมเข้าประกวดหวังขอรับเงินสนับสนุนมากกว่าคุณภาพผลงานการประกวด	3. เทศบาลพิจารณามาตรการ เงื่อนไขการประกวดใหม่

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์และคิดนอกกรอบจากสิ่งที่เคยทำในอดีตและสนับสนุนให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง ประกอบกับความตั้งใจและเสียสละในการทำงานของพนักงานเทศบาลเพื่อให้งานสำเร็จ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

ประเพณีลอยกระทงมีความยั่งยืนเพราะเป็นวัฒนธรรมไทยที่สืบเนื่องมานาน แต่ประเพณีลอยกระทงย้อนยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นแนวคิดใหม่ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดงานให้มีเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งเป็นแนวคิดริเริ่มของนายกเทศมนตรี มีความยั่งยืนตลอดเวลา 8 ปี จุดเน้นความเป็นเอกลักษณ์ย้อนยุค จอมพล ป. พิบูลสงคราม อาจยังคงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปขึ้นอยู่กับแนวคิดของพนักงานเทศบาลเมืองลพบุรีที่ยืนยันความเป็นเอกลักษณ์ของงานที่ได้จัดติดต่อกันมา 8 ปีแล้วให้คงอยู่ หรือต้องคล้อยตามแนวคิดของผู้บริหารคนใหม่เนื่องจากมีการเลือกตั้งใหม่แล้ว

บทเรียนที่ได้รับ

งานประเพณีที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นในภาพรวมเป็นสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาดำเนินการ ซึ่งนอกจากจะเป็นการให้ความรู้แก่เยาวชนและประชาชนแล้วยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่นด้วย

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

วิถีใหม่มีความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์และแนวคิดในการนำทรัพยากรด้านศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่มาเชิดชู หากผู้บริหารมีความตั้งใจในการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอย่างจริงจัง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล	: นายสุกิจ อานภาพ
ตำแหน่ง	: ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน	: เทศบาลเมืองลพบุรี
ที่อยู่	: ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
โทรศัพท์	: (036) 411-047, (09) 7775332
ชื่อ-นามสกุล	: นายสุภชน นารณกรกิจ
ตำแหน่ง	: ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา
หน่วยงาน	: เทศบาลเมืองลพบุรี
ที่อยู่	: ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
โทรศัพท์	: (036) 411-047
ชื่อ-นามสกุล	: นางจรรณี วงษ์สังข์
ตำแหน่ง	: เจ้าหน้าที่สันชนาคาร 6
หน่วยงาน	: กองการศึกษา เทศบาลเมืองลพบุรี
ที่อยู่	: ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
โทรศัพท์	: (036) 411-047

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2539

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลเมือง
สถานที่ตั้ง	ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
ขนาดพื้นที่	6.85 ตารางกิโลเมตร
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	372 คน 124 คน พนักงานท้องถิ่น 77 คน ลูกจ้างประจำ 171 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	32,255 คน
จำนวนครัวเรือน	10,756 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลเมืองลพบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 153 กิโลเมตร มีพื้นที่รับผิดชอบประกอบด้วยตำบลท่าหิน และบางส่วนของตำบลทะเลชุบศร พื้นที่ในเขตเทศบาลมากกว่าร้อยละ 50 กำหนดให้เป็นพื้นที่เขตหวงห้ามเพื่อใช้ในราชการทหาร พื้นที่ที่เหลือเป็นที่ดินในเขตโบราณสถาน ที่ราชพัสดุและที่ดินของเอกชน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และมีอาชีพรองคือการทำดินสอพอง และทำผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ลพบุรีได้รับการคัดเลือกให้เป็นจังหวัดท่องเที่ยวตามมติ ครม. ในปี 2531 เป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุและธรรมชาติที่สวยงาม เป็นจังหวัดที่ปลูกต้นทานตะวันมากที่สุดในประเทศไทย ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเยือนปีละมากกว่า 2 ล้านคน